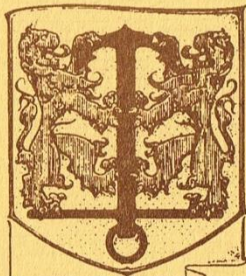
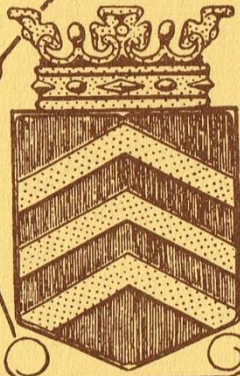

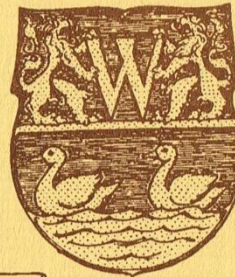
NOORD KOP STUKKEN

TEXEL

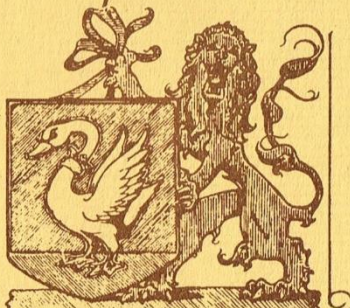
DEN HELDER

WIERINGEN

CALLANTSOOG

ZIJPE

ANNA-PAULOWNA

WIERINGERMEER

21e jaargang Nr.1
December 2006

Uitgave N.G.V. afd. Den Helder

Inhoud

Agenda	Blz.1
Afdeling Amsterdam 60 jaar	Blz.6
Archief Amsterdam	Blz.5
Archievendag Alkmaar	Blz.16
Bibliotheekavond	Blz.3
Boete en straffen	Blz.15
Echtscheiding ten tijde van het Ancien Régime	Blz.1
Extra Bibliotheekavonden	Blz.3
Helderse en Huisduiner bevelhebbers ter walvisvaart	Blz.18
Invoegavonden	Blz.3
Jaarverslag	Blz.3
Kennismaken	Blz.5
Ledenmutaties	Blz.3
Ledenvergadering	Blz.2
Loodsen op Den Helder woonachtig	Blz.7
Opgave 10 minuten praatjes	Blz.4
Oude Helderse Courant	Blz.6
Plaatsnamengids	Blz.4
Vertaling oud-schrift	Blz.17

NEDERLANDSE GENEALOGISCHE VERENIGING

Ingeschreven in het register van de K.v.K. te Amsterdam no. 40531257

Den Helder, 20 december 2006

Beste Leden,

Het bestuur wenst U allen 'n gezond en goed genealogisch jaar, en hoopt U weer op de volgende lezing/bibliotheek-invoegavonden te zien.

Agenda:

vrijdag 26 januari : dhr.F. Kluit; Genealogische vonsten in oude boeken.

vrijdag 23 februari : Jaarvergadering en 10 minuten praatjes.

vrijdag 30 maart : dhr. J. Joor; Echtscheidingen ten tijden van het Ancien
Regime.

De avonden beginnen om 20.00 uur, U kunt 's avonds al om 19.15 uur terrecht in de Maranathakerk, Vijzelstraat 73, ingang is in de Bakker Breetstraat..

Echtscheiding (in Alkmaar) ten tijde van het Ancien Régime

Dr. Johan Joor

Anders dan menigeen wellicht denkt, zijn echtscheidingen geen verschijnsel van de moderne tijd. Ook in de achttiende eeuw kwam het wettelijk ontbinden van de huwelijkse staat, zo blijkt uit een duik in de rechterlijke archieven in Alkmaar, meer dan eens voor. Hierbij moet wel direct worden opgemerkt, dat de Republiek der Verenigde Nederlanden binnen Europa een bijzonder huwelijksrecht kende, dat rechtstreeks in verband stond met de Opstand. Daar de protestanten het huwelijk niet als een sacrament erkenden, zoals de katholieken, was de huwelijksluiting sedert de Politieke Ordinantie van de Staten van Holland van 1580 formeel een zaak van de overheid. Nadat het huwelijk aan het eind van de zestiende eeuw aan seculiere, burgerlijke regels was onderworpen, was er in de daaropvolgende twee eeuwen in principe ook ruimte voor een wettelijke regeling tot ontbinding hiervan. De rechtspraktijk -die in de gehele Republiek als een 'eenheid in verscheidenheid' zou kunnen worden omschreven- onderscheidde in de zeventiende en achttiende

eeuw twee typen scheiding: de scheiding van tafel en bed of 'separatie' en de echtscheiding of 'divortie'. Bij de eerste kwam het tot een administratieve en materiële scheiding maar bleef de huwelijksband formeel nog intact. Bij de tweede werd ook die formeel doorgesneden en konden procederende echtelieden dus desgewenst een nieuw huwelijk aangaan.

Onderzoek in het Regionaal Archief Alkmaar toont aan dat beide typen scheiding in de periode 1700-1810 zijn voorgekomen maar dat daarbij de 'separatie' sterk in de meerderheid was. Dit betrof lange tijd ook een relatief eenvoudige rechtsprocedure die in feite neerkwam op een formele bevestiging van een contract dat al eerder door de notaris was opgemaakt. In de rechterlijke stukken zijn allerlei interessante gegevens over de persoonlijke aspecten van de scheidingen terug te vinden. De scheidingscontracten, die in de notariële protocollen uitvoerig beschreven staan, bevatten vervolgens zeer gedetailleerde gegevens over de sociaal-economische achtergronden van de echtelieden. Deze gegevens kunnen daarenboven nog goed met informatie uit andere bronnen, zoals het 'Middel op het trouwen', een belasting die bij het sluiten van het huwelijk betaald moest worden, worden aangevuld.

Uit de verschillende stukken blijkt dat de scheidingen niet beperkt bleven tot de elite. Eerder integendeel, want van de echtelieden die een scheiding aanvroegen, behoorden de meeste, afgaande op het Middel op het trouwen, tot het armer deel van de bevolking. Opvallend is ook de krachtige positie die de vrouwen innamen in de scheidingspraktijk, al lijkt hierin wel een verandering te komen in de tweede helft van de achttiende eeuw. De bronnen geven voorts enig inzicht in de oplossingen die er bij de scheidingen voor de kinderen moesten worden gevonden, inclusief alimentatieregelingen, die in sommige gevallen zelfs zeer 'modern' aandoen.

=====

Afdelingsledenvergadering 2007.

Agenda

1. Opening, mededelingen en ingekomen stukken.
2. Jaarverslag 2006.
3. Financieel overzicht 2006 en begroting 2007 liggen tijdens de vergadering ter inzage.
4. Verslag kascontrolecommissie en benoeming van een nieuw kascontrolecommissielid.
5. Verslag afgevaardigde van de vergadering in januari 2006.
6. Bestuursverkiezing:
Aftredend mevr .M. Feenstra en J. Kalf beide zijn herkiesbaar.
7. Rondvraag en sluiting.

Jaarverslag 2006.

1. Ledenbestand

Aantal leden per 1-12-2005: 143 + 16 bijkomende leden.
per 1-12-2006: 140 + 16 bijkomende leden.

2. Hieronder volgt het overzicht van de afdelingsavonden en middagen.

3- 2-2006 Bronnen voor 1811	± 43 bezoekers
24-2-2006 Jaarvergadering + 10 minuten praatjes	± 19 bezoekers
11- 3-2006 Pro-Gen	± 27 bezoekers
31- 3-2006 Het verenigingscentrum in Weesp	± 12 bezoekers
29- 9-2006 Afgelast	
27-11-2006 Zorg dat je erbij komt	± 23 bezoekers
24-11-2006 De Baron von Münchhausen	± 24 bezoekers

Bibliotheekavonden:

De bibliotheekavonden zijn op vrijdag van 19.30 tot 21.30 uur.
5 jan., 2 febr., 2 mrt., 6 april en 11 mei 2006.

Leden Mutaties:

Welkom aan de volgende nieuwe leden/bijkomend lidmaatschap..

dhr. C. Blom	Kruiszwijn 4528	1788 RP Den Helder
--------------	-----------------	--------------------

Adreswijziging of van/naar andere afdeling:

dhr. A.J. Rodenburg	Dorpsstraat 1	1769 HA Haringhuizen
mw. M.C. Bakkenist-Been	Karavaanstraat 166	1448 PL Purmerend

Overleden:

dhr. L.R. Deugd	Joubertstraat 92	1782 SH Den Helder
-----------------	------------------	--------------------

Extra bibliotheekavonden:

Op voorstel van Ger Lemson om ook andere in de gelegenheid te stellen de bibliotheekavonden te bezoeken, is op de maandag, halverwege de maand, de kerk geopend. Uitgangspunt hiervan is dat niet iedereen in de gelegenheid is om op de eerste vrijdag van de maand deze te kunnen bezoeken.

Op de maandag 15 januari, 12 februari, 12 maart en 16 april 2007 is Ger Lemson van 19.00 tot 21.30 uur aanwezig.

LET OP: Twee Invoegavonden:

Er zijn er weer 2 advertentieinvoegavonden.

Woensdag 17 januari 2007 en Donderdag 15 februari 2007

Opgave voor 10 minutenpraatjes.

Wilt U wat vertellen over Uw genealogische ervaringen.

Dat kan na de jaarvergadering in de 10 minutenpraatjes, U kunt zich opgeven bij de secretaris

Met vriendelijke groeten en tot ziens op een van de volgende avonden.

M.S.F.G. Prudon-de Jong.

= = = = =

Boeken die U misschien kunnen helpen bij het zoeken naar plaatsen, dorpen en gehuchten:

Alfabetische Plaatsnamengids van Nederland, verschijnt vrijwel elk jaar. Het is 'n boek verdeeld in vier delen:

1. Gemeenten en Plaatsnamenregister
2. De sedert 1830 opgeheven gemeenten
3. Vervallen benamingen
4. Friese benamingen

Dit boek is 'n Elsevier uitgave en kost € 38.75

Het Repertorium van Nederlandse gemeente 1812-2006

door Ad van der Meer en Onno Boonstra

1. Gemeenten
2. De Amsterdamse code
3. Repertorium van Nederlandse gemeente 1812-2006

in de bijlage:

- a. Register van naam- en spellingsvarianten
- b. Overzicht Amsterdamse codes
- c. Overzicht CBS codes met corresponderende gemeentenamen en Amsterdamse codes
- d. Overzicht van gemeentenamen per departement 1812-1814 (1815)

Dit laatste boek is ook via internet te vinden.

<http://www.knaw.nl>

"Kennismaken met nieuw afdelingslid"

De redactie van "Noord Kop Stukken" heeft mij gevraagd of ik mij even aan jullie wilde voorstellen. Ik ben Cor Blom, 60 jaar, getrouwd met Ria en sinds 2000 woonachtig in Julianadorp. Ik ben geboren in Eenigenburg en via Oude Niedorp en Schagen in Julianadorp terecht gekomen, waar ik me erg op m'n gemak voel. Mijn beroep is loonadministrateur.

Vanaf 1999 houd ik mij bezig met genealogie.

Belangstelling voor oudheid, opgravingen e.d. heb ik altijd wel gehad. In de genealogie ben ik terecht gekomen door een artikel over de "Familie Blom". Dit bleek overigens niet mijn familie. Met mijn zwager, die reeds langer in deze materie verdiept zit, heb ik in het Westfries Archief te Hoorn gezocht naar de wortels van mijn familie, omdat ik wist dat zij uit Venhuizen kwamen. Wij zijn gekomen tot een geboorte aangifte op 13 januari 1771 in de kerk van Ooster-Blokker.

Ik heb mij uitsluitend beperkt in het zoeken in de rechte mannelijke lijn en ik heb in deze lijn diverse geboorte- en trouwakten verzameld. Verder heb ik nog geen nader onderzoek verricht en ik hoop door mijn lidmaatschap in contact te komen met andere genealogen om gemakkelijker toegang te krijgen tot andere bronnen. De tijd zal het mij leren.

Met vriendelijke groeten uit Julianadorp,

Cor Blom

= = = = =

Archief Amsterdam gaat verhuizen. Leegverkoop

Vanaf 22 jan.2007 is het archief aan de Amsteldijk 67 gesloten.

Dit i.v.m. de verhuizing naar het voormalige bankgebouw De Bazel aan de Vijzelstraat. Het stadsarchief opent zijn deuren voor het publiek aldaar op 24 april 2007.

De openingstijden zullen dan worden:

Zondag van 11.00 uur tot 17.00 uur.

Maandag gesloten

Dinsdag t/m zaterdag van 10.00 tot 17.00 uur

Vanaf 1 dec. kunnen liefhebbers tegen flinke korting boeken kopen m.b.t.

Amsterdam in het boekwinkeltje in het huidige pand aan de Amsteldijk. Ook deze leegverkoop heeft te maken met de grote verhuizing in januari 2007.

60-jarig jubileum afdeling Amsterdam e.o.

De afdeling Amsterdam en omstreken bestaat in februari 2008 60 jaar en wil dit vieren met o.a. een genealogische markt. In het kader van deze markt wordt een project gestart met als motto "Familiennaam = Beroepsnaam". De gedachte is om van families, die een beroep als achternaam voeren, hun genealogieën, parentelen, kwartierstaten, stamreeksen, afstammingsreeksen, enz. te verzamelen en deze op een ludieke wijze te presenteren en tevens op CD uit te brengen. U bent misschien drager van een dergelijke achternaam of u heeft wellicht tussen uw gegevens een fragment met zo'n achternaam. De afdeling Amsterdam e.o. vraagt u om uw bijdrage. Deze mag zo groot of zo klein zijn als u zelf wilt, wel gaarne minimaal drie generaties en bij voorkeur als MS-Word bestand, maar alles in welke vorm dan ook is welkom. Het motto van deze cd-rom moet in de inzending wel duidelijk naar voren komen. Met de inzenders zullen wij in overleg treden indien daar aanleiding toe is.

Aan inzenders zal de CD met 50% korting beschikbaar gesteld worden. Bij voldoende belangstelling zal overwogen worden om het geheel bij voorintekening als boek uit te brengen. Uw inzendingen, gaarne voor juli 2007 sturen naar: Mevr. M. Vulsma-Kappers, e-mail secretaris@amsterdameo.ngv.nl of Sarphatipark 94II, 1073 EB Amsterdam.

=====

Uit 'n oude Heldese Courant.

Hedenmorgen overleed tot mijn diepe droefheid, mijn geliefde Echtgenoot J. NOOT Jzn., in den ouderdom van 31 jaar en 8 maanden.

Zij, die den overledene gekend hebben, kunnen beseffen wat ik en mijne twee kinderen in hem verliezen.

Helder, 20 Augustus 1874.

Mede uit naam der Familie,

C. BLOM,

Wed. J. Noot Jzn.

Algemeene kennisgeving,

Loodsen op Den Helder woonachtig

(Bron: Genealogisch bestand "Noordkop" van afdeling Den Helder & samengesteld met het gnealogie programma Pro-Gen)

Jan Hendriksz Gulik, gedoopt (OK) 10-7-1700 Den Helder (getuige: Mart Jacobs), overleden -12-1758 Den Helder.

Waarschijnlijk op zee gestorven, geen impost gevonden.

Loodsexamen gedaan op 1-11-1725; 25 jaar. Zie testament dd 8-3-1740 (OR arch 6766). Hij was commandeur walvisvaart op groenland van 1739-1748 en van 1733-1738 op straat Davis voor een reder uit Amsterdam.

Zoon van **Hendrik Jacobsz Gulik** en **Martie Cornelis**. Ondertrouwd 4-1-1727 Den Helder. PD. Gehuwd voor de kerk 19-1-1727 Den Helder (OK) met **Martje Jacobs Korf**, gedoopt (OK) 23-10-1700 Den Helder (getuige: Martie Cornelis), overleden 6-9-1761 Den Helder, begraven 7-9-1761 Den Helder.

F 3:0:0. Aangifte van overlijden door Reijer Groeneveld.

Dochter van **Jacob Cornelisz Korf**, Zeeman, en **Jantje Cornelis (Schagen)**. *Er is impost op het overlijden van een kind op 20-8-1728 en op 22-8-1728 beide 255 C.*

Cornelis Jacobsz Habbe (Abbo), gedoopt (RK) 15-11-1700 Huisduinen (getuige: Anna Kroones), Commandeur, begraven 4-12-1780 Den Helder.

F 15:0:0, aangifte door Jacob M. Grooff.

Hij was in 1737 commandeur op St Davis en van 1738-1741 commandeur op Groenland voor een reder uit Amsterdam.

Op 23-12-1761 gegoed tot f 4000,-.

Later commandeur van 1759-1763. Loodsexamen gedaan op 13-10-1733, 32 jaar.

Zoon van **Jacob Jansz Habbe** (Abbo) en **Trijn Cornelis Nanning**. Ondertrouwd 10-1-1733 Den Helder, *f 3:0:0, voor de bruid was aanwezig haar vader.*

Echtgenote is **Neeltje Maartens Haijckx**, gedoopt (RK) 17-12-1698 Den Helder (getuige: Neeltie Claas Spierdijk), begraven 22-12-1752 Den Helder.

F 6:0:0, aangifte door Jan Jacobsz Rijkers.

Dochter van **Maarten Cornelisz Haijckx** en **Martie Claas Spierdijk**.

Jan Jacobsz Harkes, geboren 1683 Den Helder, gedoopt (OK) Den Helder, begraven 17-7-1743 Den Helder.

PD.

Loodsexamen gedaan op 7-10-1716 te Den Helder, oud 33 jaar. Hij was koopvaardijshipper op het schip "St. Jacob", 30 lasten zie akte dd 12-10-1709.

Zoon van **Jacob Jansz Harkes** en **Grietje Barends Koning?** Ondertrouwd 10-6-1713 Den Helder, *f 6:0:0. Voor de bruid was aanwezig Jan Gerrits Boer(man), haar broer.* Gehuwd voor de kerk 25-6-1713 Den Helder (OK) met **Willemte Gerrits Boerman** (Koperslager), begraven 29-9-1749 Den Helder.

Aangifte van overlijden door haar broer Jan Koperslager.
Dochter van **Gerrit Boerman**. Geen kinderen gevonden in het OK doopboek, misschien later RK. (Vlam).

Cornelis Cornelisz Hoek (Kaker), gedoopt (Ger) 30-6-1697 Den Helder (getuige: Aaf Cornelis), Zeeman, begraven 23-1-1769 Den Helder.

PD. Aangifte van overlijden door zijn zoon Jan.

Loodsexamen gedaan op 24-10-1722, oud 25 jaar.

Zoon van **Cornelis Cornelisz Hoek en Trijntje Jans Torper**. Ondertrouwd 6-10-1731 Den Helder. Voor de bruid was aanwezig haar broer **Aarjen Jansz Frank**. Gehuwd voor de kerk 1731 Den Helder (Ger) met **Neeltje Jans Frank**, begraven 5-8-1778 Den Helder.

PD. Aangifte van overlijden door haar zoon Cornelis Hoek.

Dochter van **Jannes Aarjensz Frank**, Mr Chirurgijn, en **Meijs Teunis Krul** ?

Cornelis Lenardsz (Knelis) van **'t Hof**, gedoopt (Ger) 8-5-1701 Den Helder (getuige: De vader), begraven 20-12-1756 Den Helder.

PD. Aangifte van overlijden door Aarjen Lenardsz v/t Hof.

Loodsexamen gedaan op 5-11-1726. Oud 25 jaar.

Zoon van **Lenard Cornelisz** (Leendert) van **'t Hoff**. Ondertrouwd (1) 25-1-1721 Huisduinen. *PD. Voor de bruid was aanwezig Benj. Wz Tatnel. (buurman).* Gehuwd voor de kerk februari 1721 Huisduinen (Ger) met **Neel Jans**, begraven 10-7-1747 Huisduinen.

Aangifte van overlijden door Anna Jans.

Ondertrouwd (2) 29-5-1756 Den Helder. Voor de bruid was aanwezig **Klaas Maartensz Bol**, een kennis. Gehuwd voor de kerk 13-6-1756 Den Helder (Ger) met **Neeltje Willems (Braak)**, geboren Texel.

Aarjen Jongkees, geboren 25-2-1714 Den Helder (gezindte: GR), Loods, overleden 19-9-1749 Den Helder.

Impost op het overlijden op deze datum, aangifte is gedaan door Neeltje G. Medendorp.

Loodsexamen op 2-11-1739, hij was toen 25 jaar.

Zoon van **Cornelis Aarjensz Jongkees** en **Neel Jans Breet** ?

Aarjen Teunisz Jongkees, gedoopt (Ger) 13-12-1711 Den Helder, Commandeur Groenland, zeeloods, overleden -6-1782 Den Helder, begraven 10-6-1782 Den Helder.

Aangifte door Neeltje Jongkees.

Loodsexamen op 3-11-1738. In 1758 en van 1760-1771 was hij commandeur voor reders te Zaandam en Zaanwijk. Op 9-4-1770 werd hij tot f 4000,- gegoed. (zie P. Dekker, West Friesland oud en nieuw 1981, blz 151/152).

Zoon van **Teunis Aarjensz Jongkees** en **Barber Huijberts Breet**. Ondertrouwd 25-1-1738 Den Helder. *Voor de bruid Hendrik Willemsz Borst*. Gehuwd voor de kerk 9-2-1738 Den Helder (Ger) met **Dieuwertje Hendriks Borst**, gedoopt (Ger) 4-9-1707 Huisduinen (getuige: "Bestemoeder" Magdalena), begraven 22-5-1782 Huisduinen.

Aangifte door Neeltje Jongkees.

Dochter van **Hendrik Willemsz Borst** en **Neeltje Willems Tatnel**. *Er is impost op het overlijden van een kind op 17-7-1748, pd. Welk?*

Cornelis Cornelisz Jongkees, geboren 5-8-1708 Den Helder, gedoopt (Ger) 5-8-1708 Den Helder (getuige: Trijn Aarjens Jongkees), Loods, overleden 6-2-1760.

Impost van overlijden op deze datum, de aangifte gedaan door zoon Cornelis.

Loodsexamen 3-10-1733 op 25 jarige leeftijd. Hij was ook visser. Cornelis Cornelisz Jongkees alias Oukees werd op 24-4-1750 voor 15 jaar verbannen uit den lande van Huisduinen en Den Helder wegens oproer en seditie? (criminele sententies Hof van Holland).

Zoon van **Cornelis Aarjensz Jongkees** en **Neel Jans Breet ?** Ondertrouwd 23-10-1734 Den Helder. *De bruid aangegeven als Lijsbet Isaacs*. Gehuwd voor de kerk 21-11-1734 Den Helder (Ger) met **Lysbet Alberts Kikkert**, geboren 1705 Den Burg, begraven 29-12-1771 Den Helder.

Aangifte door Jacob Boots.

Dochter van **Albert Kikkert**, Kapitein O.I vaarder, en **Stijntje Alberts**. *De volgende gegevens zijn onder voorbehoud (Vlam). Er is impost op het overlijden van een kind op 15-8-1738, pd, 28-7-1746, pd, 28-10-1748, pd, 30-12-1748, pd, 25-5-1750, pd, Aangifte van overlijden door Aagtje Blauboer en op 17-8-1754, pd, Aangifte van overlijden door Adriaantje Cornelis Jongkees.*

Pieter Aarjens Jongkees, geboren Den Helder, gedoopt (Ger) 8-1-1690 Den Helder (getuige: De vader), Loods.

Gedoopt als kind van Aarjen Pietersz Kind.

Begraven 20-9-1749 Den Helder.

Aangifte door zijn schoonzoon Pieter Swan.

Loodsexamen gedaan op 15-10-1715, 25 jaar. Van 1721-1747 en 1749 was hij commandeur Groenland voor een reder uit Amsterdam.

Zoon van **Aarjen Pietersz Jongkees** en **Antje Gijsbers Alderwegen**.

Ondertrouwd 11-3-1713 Den Helder. *Voor de bruid was aanwezig haar neef Cornelis Jansz Schot*. Echtgenote is **Maartje Cornelis Jongkees**, geboren Den Helder, gedoopt (GR) 27-2-1684 Den Helder, begraven 16-2-1729 Den Helder.

Aangifte van haar overlijden door Martje Claas Schot. F 3:0:0.

Dochter van **Cornelis Aeriensz Jongkees** en NN

Willem Jansz Ketel, gedoopt (RK) 15-11-1691 Huisduinen (getuige: Neel Jans), Loods, begraven 6-9-1752 Huisduinen.

Aangifte van overlijden door Jan Claasz Darscher. •

Loodsexamen gedaan op 25-9-1719, 28 jaar oud. In 1740 was hij loods.

Zoon van **Jan Willemsz Ketel** en **Lijsbet Jans**. Ondertrouwd 16-3-1720 Den Helder. *Willem Jansz Ketel jm van Huisduinen met Neel Meijnards jd van Den Helder. Nevens hun wegens de bruyt present haar broer Cornelis Meijnardsz Dogger.* Echtgenote is **Neeltje Meijnderts Dogger**, gedoopt (Ger) 27-10-1689 Den Helder (getuige: De vader), dochter van **Meijndert Claasz Dogger** en **Jannetje Gerrits ?**

Cornelis Krijnisse Klapster, gedoopt (RK) 29-12-1690 Huisduinen (getuige: Willem Golla?), Zeeloods (1740), overleden 28-3-1771 Den Helder, begraven 30-3-1771 Den Helder.

F 3:0:0. Aangifte van overlijden door Meijs Jansz Muts.

Loodsexamen gedaan op 19-10-1718 Huisduinen; 25 jaar ?.

Zoon van **Crijn Dirksz Klapster** en **Anna Cornelis Abbo ?** Ondertrouwd 4-5-1720 Den Helder. *Voor de bruid was aanwezig haar oom Meijnard Cornelisz Rijkers.* Gehuwd voor de kerk 22-5-1720 Den Helder (RK) met **Neel Pieters Rijkers**, gedoopt (RK) 4-3-1696 Den Helder, dochter van **Pieter Cornelisz Rijkers**, Commandeur, en **Anna Pieters Garmes**.

Stoffel Stoffelsz Kleijn, geboren circa 1692 Den Helder (gezindte: Luthers ?), Loods (1740), begraven 2-10-1747 Den Helder.

PD. Aangifte van overlijden door Gerbrig Jans Spijker.

Loodsexamen gedaan op 11-6-1726, 33 jaar oud.

Ondertrouwd 22-2-1716 Den Helder. *Voor de bruid was aanwezig haar behouden oom Cornelis Jansz Spits (x Anna Cornelis).* Echtgenote is **Trijn Claas Korf of Pronk**, geboren circa 1690 (gezindte: DG), begraven 29-9-1729 Den Helder, dochter van **Claas Cornelisz** en **NN Cornelis Korf**.

Arend Jacobsz Klok, gedoopt (Ger) 18-3-1691 Den Helder (getuige: Anna Jans), Loods, begraven 7-6-1775 Den Helder.

PD. Aangifte van overlijden door Martje Jacobs Los.

Loodsexamen gedaan op 25 9 1719, 28 jaar oud.

Zoon van **Jacob Arentsz Klok** en **NN**. Ondertrouwd 10-2-1720 Den Helder. *Voor de bruid was aanwezig haar zwager Pieter Claasz Meijn.* Gehuwd voor de kerk 25-2-1720 Den Helder (Ger) met **Neeltje Klaas Los(ke)**, gedoopt (RK) 15-12-1691 Huisduinen (getuige: Trijn Sijmons), begraven 25-5-1761 Den Helder.

PD. Aangifte van overlijden door Antje Jans Schagen.

Dochter van **Claas Jacobsz Los(ke)**, Varentsman, en **Jantje Simons Schot**.

Pieter Cornelisz Kok, gedoopt (RK) 22-2-1692 Huisduinen (getuige: Cornelis Pietersz), Zeeman, begraven 22-4-1740 Den Helder.

PD.

Hij was in 1721 commandeur op Straat Davis voor een reder uit Amsterdam. Hij was ook koopvaardijshipper op het schip "Jonge Pieter" van 42 lasten. Akte dd 30-5-1724. Loodsexamen gedaan op 30-10-1720, oud 28 jaar. (Als Pieter Cornelisz).

Zoon van **Cornelis Jansz Kok** en **Neel Pietersz Ruijg**. Ondertrouwd 17-1-1722 Huisduinen. *PD.* Echtgenote is **Neel Jacobs Lange** (Harkes ?), gedoopt (RK) 18-10-1692 Den Helder (getuige: Anna Jans), begraven 18-9-1747 Den Helder.

F 3:0:0. Aangifte van overlijden door haar zuster Gerritje Jacobs.

Dochter van **Jacob Arentsz Lange** en **Aegt Jans (Lange?)**.

Aarjen Pietersz Kolhorn (Klorn), gedoopt (Ger) 16-1-1701 Den Helder (getuige: De vader), Loods, begraven 30-9-1781 Den Helder.

PD. Aangifte van overlijden door zijn dochter Antje.

Loodsexamen gedaan op 1-7-1727, 26 jaar oud.

Zoon van **Pieter Jansz Kolhorn** (Klorn) en **Grietje of Marijtje Pieters Grande**. Ondertrouwd 30-12-1724 Den Helder. *Voor de bruid was aanwezig haar vader Jan Claasz Pal.* Gehuwd voor de kerk 1-1-1725 Den Helder (Ger) met **Aaltje Jans Pal**, gedoopt (Ger) 4-3-1703 Den Helder (getuige: Annetje Aarjens), begraven 6-12-1781 Den Helder.

PD. Aangifte van overlijden door Antje Klorn. Aangifte van overlijden door Antje Klorn.

Dochter van **Jan Claasz Pal** en **Neeltje Aarjens Jongkees ?**

Jacob Cornelisz Koning, geboren circa 1709 Middelharnis (gezindte: GR), Loods, overleden 4-5-1772 Den Helder.

Aangifte van overlijden door Jacob Aarjensz Breet.

Loodsexamen op 6-7-1737 te Den Helder. Hij wordt op 9-3-1768 tot f 2000,- gegoed. (zie P. Dekker, West Friesland oud en nieuw 1981, blz 163).

Ondertrouwd 12-7-1731 Den Helder, gehuwd voor de kerk 29-9-1731 Den Helder (Geref.) met **Grietje Jans Korf**, gedoopt (GR) 12-1-1710 Den Helder (getuige: Aaltje Kooter), begraven 21-7-1788 Den Helder.

Aangifte van overlijden door Lysbet Leeuw.

Dochter van **Jan Pietersz Korf** (de Oude), loods, en **Martje Fulps Bruijn**. *Er overlijdt een Gerrit Koning op 3-8-1769 te Den Helder (PD. impost aangifte door Pieter Veen). Is dit een zoon van het echtpaar.*

Maarten Pietersz Kool (Cool), gedoopt (RK) 18-7-1704 Huisduinen (getuige: Trijn Jans), Loods, overleden 29-10-1776 Den Helder, begraven 1-11-1776 Den Helder.

Aangifte van overlijden door zijn dochter Ariaantje.

Hij was schipper op de koopvaardij naar De West in 1745. Loodsexamen gedaan op 13-10-1733, 29 jaar.

Zoon van **Pieter Maartensz Kool** (Cool) en **Aegt Maertens Rood**. Ondertrouwd 20-1-1731 Den Helder. PD, gehuwd voor de kerk 4-2-1731 Den Helder (RK) met **Grietie Ariens Jongkind**, gedoopt (Ger) 19-7-1701 Den Helder (getuige: Ariaen Jans), begraven 5-12-1757 Den Helder.

Aangifte van overlijden door Barber Jans.

Dochter van **Ariaen Cornelisz Jongkind** (Jongkint) en **Ariaen Jacobs**.

Willem Sijmons Koomen, geboren 27-12-1695 Huisduinen, gedoopt (RK) 27-12-1695 Huisduinen (getuige: Cornelis Cornelisz), Loods.

Loodsexamen gedaan op 8-6-1725, 29 jaar oud.

Zoon van **Sijmon Willemsz Koomen** en **Hillgond Cornelis Klein**. Ondertrouwd 3-9-1718 Huisduinen. Voor de bruid was aanwezig haar broer **Barend Dirksz. PD**. Echtgenote is **Maritie Dirck van Sameren**, gedoopt (Ger) 1-10-1690 Huisduinen (getuige: Ettie Dircx, vroetmoer), begraven 23-8-1758 Huisduinen.

Aangifte van overlijden door Jan Aarjensz van Dijk.

Dochter van **Dirk Barendsz van Sameren**, Wever, en **Anna Thijs**.

Cornelis Willemsz Korf (Harkes), gedoopt (OK) 2-1-1708 Den Helder (getuige: Mart Jans), Loods, overleden 27-4-1774 Den Helder, begraven 28-4-1774 Den Helder.

F 3:0:0. Aangifte van overlijden door zijn broer Aarjen Willemsz Korff.

Loodsexamen 22-8-1736, Den Helder, 28 jaar. In 1740 werd hij loods.

Zoon van **Willem Cornelisz Harckes** (Korf) en **Anna Jans Gielis**. Ondertrouwd (1) 10-10-1733 Den Helder. Voor de bruid aanwezig Jan Claasz Rijkers, haar vader. Gehuwd voor de kerk 25-10-1733 Den Helder (OK) met **Anna Jans Rijkers**, gedoopt (OK) 17-10-1709 Den Helder (getuige(n): Anna Jans), begraven 21-8-1738 Den Helder, dochter van **Jan Claasz Rijkers** en **Martje Laurens Krul**. Ondertrouwd (2) 24-12-1740 Den Helder. Voor de bruid aanwezig Dirk Metselaar. Gehuwd voor de kerk 8-1-1741 Den Helder (OK) met **Grietje Sijmens Harkes**, gedoopt (OK) 4-9-1706 Den Helder (getuige(n): Jochem Arijs), overleden 5-12-1746 Den Helder, begraven 7-12-1746 Den Helder.

F 3:0:0. Aangifte van overlijden door Dirk Cornelisz ?.

Dochter van **Sijmen Jacobsz Harkes**, Zeeman, en **Trijn Aarjens Backum**. Ondertrouwd (3) 3-2-1748 Den Helder, f 6:0:0 Voor de bruid was aanwezig haar zwager Jan Pietersz Buijsman. (OK) met **Grietje Sijmons Dik**, gedoopt (OK) 5-7-1701 Den Helder (getuige(n): Martie Maertens), begraven 12-4-1748 Den Helder.

F 3:0:0. Aangifte van overlijden door Claartje Barénds.

Dochter van **Sijmon Cornelisz Dik** en **Geert Maartens Nijps**.

Pieter Jansz Korff, geboren 16-6-1697 Den Helder, gedoopt (GR) 16-6-1697 Den Helder (getuige: De vader), Loods Overman, overleden 7-1763 Den Helder, begraven 7-7-1763 Den Helder.

Aangifte door Jan Claasz Petter, zijn zwager.

Loodsexamen op 24-10-1722. Hij was toen 25jaar. Vanaf 1740 was hij overman (loodsen beroep).

Zoon van **Jan Pietersz Korf** (de Oude) en **Martje Fulps Bruijn**. Ondertrouwd (1) 23-3-1720 Den Helder. *PD; voor de bruid haar vader Olvert Hendrisz Smaal.* Gehuwd voor de kerk 9-4-1720 Den Helder (Ger) met **Aagje Olferts Smaal**, geboren 2-12-1696 Den Helder, gedoopt (Ger) 2-12-1696 Den Helder (getuige: Alit Dirks Torper), overleden 24-11-1725 Den Helder.

PD.

Dochter van **Olfert Hendriksz Smaal** en **Barber Dirks Torper**. Ondertrouwd (2) 4-2-1730 Den Helder. *PD; voor de bruid haar behuwd broer Hendrik Dirksz Leeuw.* Gehuwd voor de kerk 18-2-1730 Den Helder (Geref.) met **Neeltje Cornelis Koek(e)bakker**, gedoopt (GR) 17-9-1690 Den Helder (getuige: Neel Ariens).

F 3:0:0. Aangifte van overlijden door Cornelis de Leeuw (de jonge).

Begraven 28-12-1775 Den Helder.

Weduwe werd op 29-5-1769 tot f 2000.- gegoed.;

Dochter van **Cornelis Cornelisz Koekebakker** en **Dochter van Aarjen Lenardsz Egmond ?**

Klaas Cornelisz Kousebant (Tromp), gedoopt (GR) 1-8-1700 Den Helder, Commandeur, begraven 12-4-1763 Den Helder.

F 3:0:0. Aangifte van overlijden door Aarjen Platevoet.

Loodsexamen op 5-11-1726, 26 jaar, in 1740 loods

Hij was commandeur van een groenlandvaarder van 1736 tot 1751 voor een Amsterdamse reder en heeft in die tijd 68 walvissen gevangen.

Zoon van **Cornelis Klaasz Kousebant**. Ondertrouwd 30-11-1721 Huisduinen. *Impost onder de naam Tromp.* Echtgenote is **Martje Gerrits Bos**, gedoopt (GR) 18-8-1697 Den Helder (getuige: Annetje Jans).

f 3:0:0 ;.

Begraven 15-3-1757 Den Helder.

F 3:0:0.

Haar ouders waren Gerrit Gerritsz Bos en Maritje Pieters Jongkees (vlam blz 241).

Dochter van **Gerrit Gerritsz Bos** en **Martje Pieters Jongkees**. *Er is impost op het overlijden van een kind op 5-5-1751, f 3:0:0.; Aangifte van overlijden door Claas Pietersz Quak. Welk kind?*

Jacob Jansz (Japik) Kuijl, gedoopt (OK) 27-1-1709 Den Helder (getuige: Barber Krijnes), Loods (1740), overleden 9-8-1775 Den Helder, begraven 11-8-1775 Den Helder.

Aangifte van overlijden door Meijs Muts.

Loodsexamen gedaan op 2-11-1739 te Den Helder, 30 jaar.

Zoon van **Jan Dircksz Kuijl** en **Neel Crijnis Klapster**.

Ondertrouwd 5-11-1735 Den Helder. *PD. Voor de bruid was aanwezig haar broer Jan Pietersz Buijsman*. Gehuwd voor de kerk 20-11-1735 Den Helder (RK) met **Aef Pieters Buijsman**, gedoopt (OK) 16-10-1708 Den Helder (getuige(n): Jantie Jans), overleden 23-10-1775 Den Helder, begraven 24-10-1775 Den Helder.

PD. Aangifte van overlijden door haar zoon Jan Kuijl.

Dochter van **Pieter Jansz Buijsman**, Zeeman, en **Neel Jans Bruijn(s)**.

Jacob Willemsz Leeuw, gedoopt (Ger) 6-5-1696 Den Helder (getuige: Guurtje Jacobs Pelsser), Loods.

Loodsexamen gedaan op 30-9-1727, oud 31 jaar. Hij was van 1718-1727 commandeur Groenland voor een reder uit Hoorn.

Zoon van **Willem Dirksz Leeuw** en **Neeltje Jacobs Pelsser**.

Cornelis Jansz Loske, gedoopt (RK) 24-10-1695 Den Helder (getuige: Neel Sieuwerts), Loods, begraven 28-10-1748 Den Helder.

Aangifte van overlijden door Dirk Dirksz Bakker.

Loodsexamen gedaan op 6-11-1724, Huisduinen, oud 29 jaar.

Zoon van **Jan Fransz Loske** en **Alid Sieuwerts Dekker** (Aeltie Dek).

Ondertrouwd 21-12-1720 Den Helder. *Voor de bruid was aanwezig haar broer Meijnard Huijbertsz Mager*. Gehuwd voor de kerk 5-1-1721 Den Helder (Ger) met **Anne Huijberts Mager**, gedoopt (Ger) 21-4-1697 Den Helder (getuige: Trijn Claas), overleden 4-1753 Den Helder, dochter van **Huijbert Jacobsz Mager**, Smid, en **Neel Jans ?**

Wordt vervolgd

Boeten en Straffen

Bron: crimineel vonnisboek **Gouda** (RA 176)
beg[1449] end[1449]

Datum	12-03-1449
Dader	Pieter Roytgen
Delict	Medeplichtigheid. De knecht van de schout en hij hebben samen in het huis van heer Claes Rutten Alyt Pieters van haar kleren beroofd en deze kleren gebruikt om er hun drinkgelag mee te betalen.
Vonnis	Voor 1 mei een bedevaart ondernemen naar Onze Lieve Vrouwe in 's-Hertogenbosch. Verbanning uit het rechtsgebied van Gouda totdat hij het bewijs van de bedevaart gebracht heeft. Voorwaardelijke straf als hij in de toekomst nog meer onfatsoenlijks doet: een bedevaart naar St. Anthoine-en-Viennois. — <i>Het vonnis is gewezen op een woensdag. Op straffe van 20 pond en de stedekeur hebben Pieter en zijn vader Geryt Hugens. ingestemd met het vonnis. Het huis van Geryt Hugens. is aangewezen als borg. Geryt Hugens. woont aan het Kerkhof.</i>
Magistraat	Schepenen: Geryt Paeuwens., Jan van Leeuwen en Brerijc Hermanss.; schout: Aryaen van Delff, burgemeesters: Wouter Gerytss. en Witte Wittens.

This page is displayed with askSam Systems's Web Publisher 3.0
For more info on the askSam **Web Publisher** visit <http://www.askSam.com/>

Wat een wonderlijk delict; zou Alijt daar gewoond hebben of was ze “even op visite”. Ja dat waren nog eens tijden: je kon blijkbaar met nog warme kleren in de kroeg betalen.
En ging de heler dan vrijuit?
Alijt zal met deze straf van de heren weinig zijn opgeschoten, tenslotte was er voor haar geen Schade advocaat.

Wordt vervolgd

Landelijke Archievendag.

Op 14 oktober was het de dag dat zoveel mogelijk archieven in Nederland hun deuren openden om een ieder die daar belangstelling voor had te laten kennis maken met alles wat daar wordt bewaard . Maar zeker ook HOE het wordt bewaard.

Namens de Helderse afdeling van de N.G.V. zijn wij s'morgens vertrokken naar Alkmaar, om ons daar te presenteren

met een kraampje in de algemene ruimte die ons beschikbaar was gesteld door het Regionaal Archief.

Wij waren met drie bestuursleden t.w. Hans Ten Cate , Marijke Prudon en Marijke Feenstra .

Gerard Prudon was onze chauffeur en tevens hulp bij het sjouw- en tilwerk van alle dozen met boeken, Noord-Kop-stukken en folders ,welke wij (Marijke's) daarna hebben uitgesteld op onze tafel.

Ook hadden we twee computers mee, zodat we belangstellenden direct konden laten zien wat wij in Den Helder zoal voor handen hebben aan genealogische bestanden.

Na een hartelijke ontvangst door de heer Schenk en enige van zijn medewerkers begon het publiek binnen te komen en kon men naar hartelust van kraampje naar kraampje om zich te laten informeren. Vanuit de gehele regio waren

afdelingen van de N.G.V. aanwezig en ook een flink aantal Historische verenigingen.

Ook werd er door het Regionaal Archief een aantal keren een rondleiding georganiseerd door het ondergrondse depot.

Zeer belangrijk voor ons bezoekers van dit archief om ook eens te kunnen zien vanwaar de aangevraagde originelen komen c.q. bewaard worden.

Een ieder die aan deze rondleiding heeft deelgenomen was erg onder de indruk van de enorme hoeveelheid opgeslagen stukken en zeker van de gigantische oppervlakte daar onder het gebouw en directe omgeving.

Ook werden er heel oude films vertoond van belangrijke gebeurtenissen in en rond Alkmaar uit de eerste helft van de vorige eeuw, waaronder beelden van de actie SNOR.

Er werd ons een lekkere lunch aangeboden en s'middags hebben we weer een aantal leden uit Den Helder kunnen begroeten. . Tevens hebben we enige boeken kunnen verkopen.

Kortom een gezellige maar vooral informatieve dag en nuttig, omdat we weer aan onze P.R. hebben gewerkt.

Tegen vier uur was de openstelling ten einde, hebben we alles weer ingepakt en zijn we terug naar Den Helder gegaan.

Marijke Feenstra.

= = = = =

Vertaling Oud-Schrift blz.64.

Anno 1723

Februarij 7 is in den huwelijksen staat bevestigt

Dirck Bartsz Laaglant j.m. met

Aaf Aarjens j.d. beide woonagtig alhier tot Sijbeks.

Februarij 23 is in den huwelijksen staat

Bevestigt Cornelis Volkertsz Laan wed.

Van Sijbek. met Geertje Sijmens j.d.

Van Abbekerk

De Helderse en Huisduiner bevelhebbers ter walvisvaart in de 18e eeuw.

Uit: 41e Bundel "Öud West-Friesland" 1974.

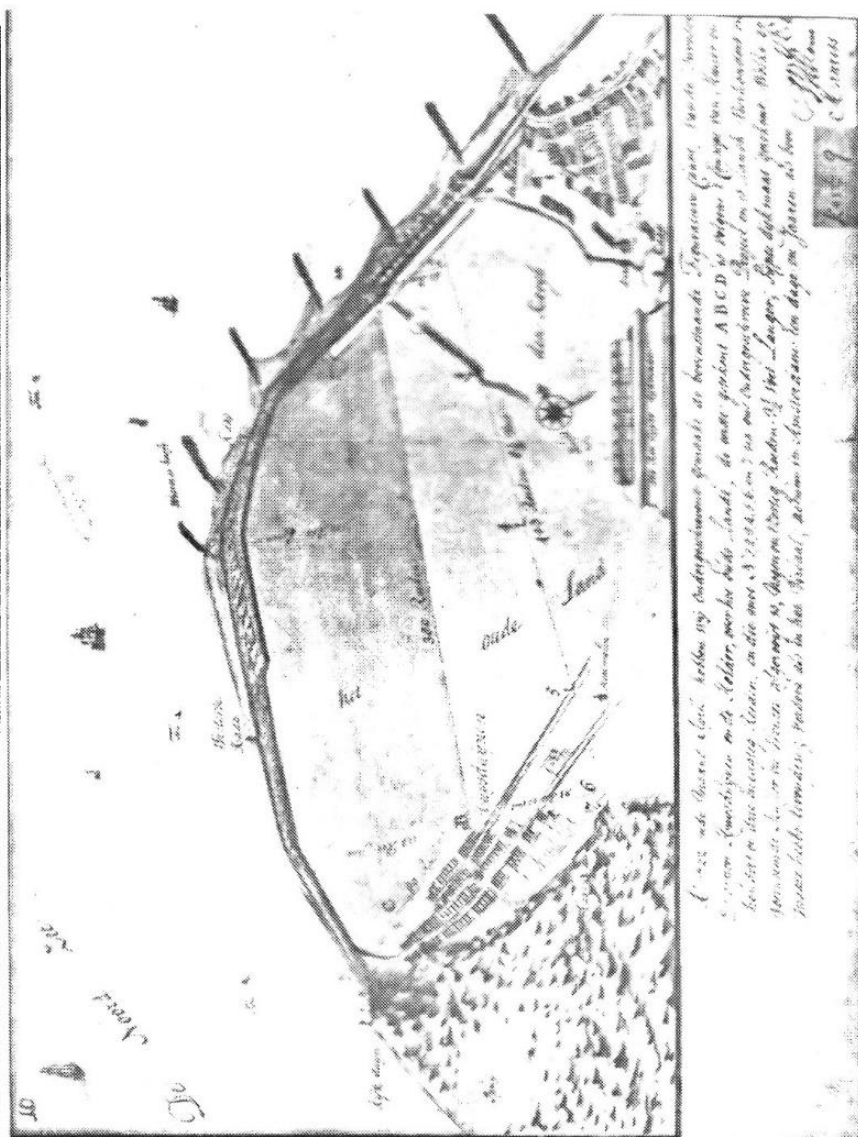
Het grootste commandeurs-domicilie

In een vorig artikel (WFON, 40 1973 pag.29-90) was het ons reeds mogelijk een indruk te krijgen van de zeer grote belangen die de Marsdiepdorpen Den Helder en Huisduinen in de 18e eeuw bij de walvisvaart hadden. Thans kunnen we ons een *preciese* voorstelling vormen van de bijzonder grote invloed die de vaart naar de arctische wateren had op de kleine besloten gemeenschap van nog geen 2500 inwoners aan het Texelse zeevat. De "Alphabetische Naam-Lyst van alle Groenlandsche en Straat-Davissche Commandeurs ... enz", door Gerret van Sante en uitgegeven te Haarlem in 1770¹⁾ maakte het, samen met de jaarlijkse "Lysten van de Hollandse, Hamburger, Breemer en Emder Groenlands- en Straat Davidsvaarders ... enz," mogelijk om reeds een inzicht te krijgen omtrent de bevelhebbers uit Den Helder en Huisduinen. Daar genoemde lijsten echter geen domicilies vermelden was het nodig aan de hand van de Amsterdamse "registers van afgegeven zeebrieven" en 18e eeuwse notariële-, rechterlijke- en kerkelijke archiefstukken, die betrekking hebben op de Marsdiepdorpen of de plaatsen waar walvisrederijen gevestigd waren, tot een zo goed mogelijke inventarisatie te komen.

Door deze werkwijze kon worden gevonden welke commandeurs ter walvisvaart *met zekerheid* uit Den Helder en Huisduinen afkomstig waren. Niet vermeld zijn bevelhebbers van wie de namen wel in de Marsdiepdorpen voorkwamen maar van wie niet kon worden vastgesteld dat het inderdaad ging om de personen die in de bovengenoemde lijsten zijn vermeld. (Dit geldt b.v. ook voor enkele uitsluitend patronymische naamvormen).

Op deze wijze werd een aantal bevelhebbers uit de Marsdiepdorpen verkregen dat een *minimum* moet zijn maar toch een, naar onze mening, zeer goede benadering van het juiste getal zal blijken. Mer dan een tiental, niet opgenomen, twijfelgevallen bracht dit uitgebreide onderzoek niet op!

¹⁾ Ook de bijgewerkte exemplaren van "Van Sante" zijn, vooral over de eerste jaren van de 18e eeuw, onvolledig of geven bepaalde namen niet geheel juist weer. Het exemplaar dat zich bevindt op het Gem. Archief te Amsterdam is over deze periode redelijk goed gecorrigeerd maar bevat ook lacunes en onjuistheden. Een frappant voorbeeld is wel het feit dat van de 4 commandeurs "Gieles" uit Den Helder/Huisduinen er slechts 2 in "Van Sante" zijn opgenomen. Ook Adriaan Cornelisz. Strop ontbreekt b.v. Zeer veel exemplaren van dit werk zijn ook over de jaren na 1770 onjuist bijgewerkt en dit geldt speciaal voor de z.g. neutrale jaren 1796-1798 en 1803.

Vogelvluchtkaart van Den Helder en Huisduinen, april 1722, door Maurits Walraven en Willem Vleertman. Deze unieke kaart laat prachtig de grootte en preciese ligging van de Marsdiepdorpen zien in de dagen toen de walvisvaart zo belangrijk was voor deze plaatsen. (Kaart ook afgedrukt in "Zeshonderd jaar water en land", door H. Schoorl, pag. 272/273 en aanwezig in Algemeen Rijksarchief, 's-Gravenhage, kaartencollectie Hingman nr. 111.

(Foto Algemeen Rijksarchief 's-Gravenhage).

Vogelvluchtkaart van Den Helder en Huisduinen, april 1722, door Maurits Walraven en Willem Vleertman. Deze unieke kaart laat prachtig de grootte en preciese ligging van de Marsdiepdorpen zien in de dagen toen de walvisvaart zo belangrijk was voor deze plaatsen. (Kaart ook afgedrukt in "Zeshonderd jaar water en land", door H. Schoorl, pag. 272/273 en aanwezig in Algemeen Rijksarchief, 's-Gravenhage, kaartencollectie Hingman nr. 111.

(Foto Algemeen Rijksarchief 's-Gravenhage).

Op deze wijze werd een aantal bevelhebbers uit de Marsdiepdorpen verkregen dat een *minimum* moet zijn maar toch een, naar onze mening, zeer goede benadering van het juiste getal zal blijken. Mer dan een tiental, niet opgenomen, twijfelgevallen bracht dit uitgebreide onderzoek niet op!

Het aantal commandeurs uit de Marsdiepdorpen dat in de periode 1700-1803 naar de poolwateren voer kon door bovengenoemde wijze van onderzoek gebracht worden op meer dan 350. De prognose in het vorige artikel is volledig bewaarheid en zelfs nog meer dan dat. Voer er in de jaren 1770-1803 een 90-tal bevelhebbers uit de Marsdiepdorpen, in de gehele periode 1700-1803 was dit getal 4 keer zo groot! Dit bewijst dat het accent voor wat betreft de equipering van walvisvaarders uit Den Helder en Huisduinen zelfs beslist niet lag op het laatste kwart van de 18e eeuw maar op eerdere periodes. Vooral in de 40-er jaren beleefden de Marsdiepdorpen een grote bloeitijd bij de walvisvaart toen meer dan 50 commandeurs per jaar (1746 zelfs 58 bevelhebbers) van daar afkomstig waren! Gedurende de *hele* 18e eeuw was Den Helder/Huisduinen zonder enige twijfel het grootste commandeurs-domicilie van alle vergelijkbare woonoorden. Dat bewijst dit onderzoek bovenal! Het zeer grote aantal bevelhebbers ter walvisvaart wordt door geen enkel domicilie ook maar benaderd.

Het leven in de Marsdiepdorpen zelf was ook sterk bij de walvisvaart betrokken. Verreweg de meeste schepen naar de poolwateren kozen hun weg via het Texels zeegat naar open zee. Ieder jaar betrof dit een aantal, tot ongeveer 1775, van over de 100 vaartuigen en in meerdere seizoenen werd zelfs het getal van 200 schepen overschreden!

Deze sterk bemande walvisvaarders (veelal 40-45 schepelingen) kozen alle in een kort tijdsbestek zee. Ruim genomen verschenen de schepen vanaf eind februari tot eind april op de rede en moesten dikwijls op een gunstige wind wachten om te kunnen uitzeilen. Als eerste kwamen de Straat-Davisvaarders in het Texelse zeegat. Deze vertrokken praktisch alle in de maand maart naar het hoge noorden. De Groenlandvaarders, groter in aantal, zeilden vooral in de maand april uit. Vóór mei waren meestal alle walvisvaarders vertrokken.

Vooral de Helderse neringdoenden profiteerden ruimschoots van de grote aantallen schepen die koers zetten naar de arctische wateren. De walvisvaarders waren een begeerd object want deze schepen deden, in tegenstelling tot de koopvaardischepen, geen havens meer aan tot de thuiskomst. Veel commandeurs vulden hun scheepsbehoeften in de Marsdiepdorpen nog aan en privé kochten de schepelingen, als er op gunstige wind gewacht moest worden, nog proviand in voor de lange reis.

Wordt vervolgd

